

Stormende kuling syd
for Lodbjerg-klinten.
Foto: Jens Kristian Kjærgaard

Thylændets vilde natur

Flot fotobog om en natur på kanten af havet.

Den vestlige del af Thy er stærkt præget af det frådende hav, den piskende vind og de store vidder med klitheder og klitplantager. Den thyske kyst er som en guirlande, ophængt på fremstrittende knolde af ler eller flintholdig kridt. Mellem disse hårdføre knuder består stranden af sand og grus, som havet konstant slider på. År efter år rykker strandlinjen tilbage, hvilket man på særlige udsatte steder forsøger at stoppe ved hjælp af beton, stenhøfder eller moler.

Thylændets vilde, kystnære natur er beskrevet indgående i den dygtige naturfotograf Jens Kristian Kjærgaards seneste fotobog, »Natur på kanten - i og omkring Nationalpark Thy«. Hele området fra Agger Tange til Bulbjerg beskrives med flere

hundrede fotos og en tekst af naturvejleder Karsten Bjørnskov.

Gennem de seneste årtier har naturens mangfoldighed været under stærkt pres og afvikling, så både arter og levesteder forsvinder med større hast end nogensinde. Hvis den udvikling skal stoppes og vendes, så er det vigtigt, at der skabes indsigt og forståelse for, hvad natur er. Det må man sige, at bogen gør, for den viser, hvilke herlige naturværdier Thylændet har.

Det barske landskab på kanten af havet rummer også en særegen skønhed og dramatik. Tag for eksempel Bulbjerg, der ligger som en massiv knude i et fladt landskab. Hvis man en forårsdag står neden for Bulbjerg, kan man på tæt hold følge med i ridernes privatliv oppe på kalkknudens stejle sider. Disse nordatlantiske måger er tillidsfulde over for mennesker, men da der er begrænset plads på redehylderne på Danmarks eneste fuglefjeld, udkæmper de først på sæsonen nogle drabelige luftkampe om de bedste ynglepladser.

Fotografisk rejsebog

Taget man lidt ind i landet og opsøger hedesøerne, har man det som regel for sig selv, og kommer man i sæsonen, kan man plukke vilde bær. Her kan man også være så heldig at møde

tinksmeden, en lille, elegant vadefugl, som også kaldes klithedens juvel. Den yngler nærmest i kolonier omkring nogle hedesøer. De største findes i Hanstholm Vildtreservat. Kystens mennesker er der også blevet plads til i bogen, da de er en del af landskabets historie. Fiskerlejerne ligger spredt langs kysten, der hvor havet gjorde det muligt at drive fiskeri kombineret med et lille husdyrbrug på den magre sandjord. Fiskeriet går tilbage til vikingetiden. Bådene blev drevet i fællesskab, og et sådan bådlaug bestod ofte af den nære mandlige familie. Mens mændene sov efter fiskeriets anstrengelser, blev linerne med kroge vasket og klargjort af kvinder og børn.

Et markant indslag i områdets dyreliv er hjortevildtet, der nyder godt af klitplantagerne, som har skabt et mildere klima i Thy. Rådyret har altid været her om end fåtalligt tidligere. Dådyret er udsat inden for de sidste årtier, men stortrives i det afvekslende landskab. Krondyret er forholdsvist nyt for området og stammer fra nordjyske hjortefarme. Det anslås, at der er omkring 2.000 krondyr i dag.

Lidt i læ bag de yderste klitter kan man den dag i dag finde spor af redningsstien hele vejen fra Agger Tange til Bulbjerg. Ofte bestod den kun af et par hjulspor, der forbandt kystens små fiskerlejer. I dag er stien afmærket, så turister kan finde vej gennem det smukke landskab.

Når man har bladet lidt i bogen, forstår man godt, hvorfor det meste af området blev udpeget som nationalpark i 2008. De ofte stemningsfulde fotos har også et kunstnerisk islæt, selv de rent dokumentariske fotos, lige fra landskaber til insekter. Det er ikke en traditionel guidebog, men en fotografisk rejsebog, og flere af fotografierne er rene mesterværker.

Karsten Bjørnskovs tekster er oplysende, velformulerede og med personlig holdning. Han er altid på naturens parti. Bogen henvender sig til alle, der ønsker at fordybe sig i det unikke thyske landskab med fokus på de åbne vidder, kyst, klitter, sø og hede.

NATUR
Af Søren Olsen

Krondyrene trives i det afvekslende landskab.
Foto: Jens Kristian Kjærgaard

